

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.
12.10.2026

Ay. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Siirt-Pervari Yolu yapım çalışmaları kapsamında Kilis yerleşimi yakınlarında sert kaya kütlelerinin kaldırılması amacıyla kontrollü patlatmalar gerçekleştirildiği ve patlatmaların ardından yoğun toz oluştuğu kamuoyuna yansımıştır.

Patlatmaların yerleşim alanları, tarım ve fıstık bahçeleri, yeraltı ve yüzey suları üzerindeki etkilerinin bilimsel ölçümlerle izlenmesi; vatandaşların can ve mal güvenliği ile çevrenin korunması bakımından zorunludur.

Anayasa'nın 56'ncı maddesi sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını güvence altına almaktadır. 2872 sayılı Çevre Kanunu, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği ve ilgili çevre mevzuatı uyarınca faaliyetlerin çevresel etkilerinin belirlenmesi, izlenmesi ve gerekli koruyucu tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Siirt-Pervari Yolu projesi ve Kilis yerleşimi yakınlarında gerçekleştirilen patlatmalar hangi ÇED kararı, çevresel değerlendirme ve izinlere dayanmaktadır; kararın tarihi ve sayısı nedir; proje ÇED kapsamı dışında değerlendirilmişse bunun hukuki gerekçesi nedir?
2. Patlatmaların toz, gürültü, titreşim, kaya savrulması, tarım alanları ile yeraltı ve yüzey su kaynakları üzerindeki etkileri proje öncesinde değerlendirilmiş midir; patlatma yöntemi veya miktarı sonradan değiştirilmişse çevresel değerlendirme güncellenmiş midir?
3. Patlatmalardan önce bölgenin jeolojik ve hidrojeolojik etütleri yapılmış; içme ve sulama suyu kaynakları, kuyular, yeraltı suyu taşıyan tabakalar ve çatlak sistemleri belirlenmiş midir; patlatmaların bu kaynakların debisi, su seviyesi ve kalitesi üzerindeki etkisi hangi ölçüm noktalarında izlenmektedir?
4. Patlatma öncesi ve sonrasında kaynak ve kuyu sularında debi, su seviyesi ve kalite ölçümleri yapılmış mıdır; kullanılan patlayıcılar dikkate alınarak nitrat, nitrit, amonyum ve gerekli diğer parametreler analiz edilmişse sonuçları nelerdir; ölçüm yapılmamışsa gerekçesi nedir?
5. Yerleşimlerde ve tarım alanlarında PM10, PM2,5 ve çöken toz ile titreşim ve hava şoku ölçümleri yapılmış mıdır; sınır değer aşımı tespit edilen ölçüm bulunmakta mıdır; rüzgâr ve diğer meteorolojik koşullar nedeniyle patlatmanın ertelenmesini veya durdurulmasını gerektiren kriterler nelerdir?

6. Patlatmalar nedeniyle konut, su deposu, altyapı, tarım arazisi, fıstık bahçesi veya hayvancılık faaliyetlerinde zarar meydana geldiğine ilişkin kaç başvuru alınmış; Bakanlığınız, Tarım ve Orman Bakanlığı veya DSİ tarafından ortak inceleme yapılmışsa tespit edilen zararlar ve bunların giderilmesine yönelik işlemler nelerdir?
7. Bakanlığınız veya Siirt Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünce yol yapımı ve patlatma faaliyetlerine ilişkin kaç saha denetimi yapılmış; hangi aykırılıklar tespit edilmiş ve bunlar nedeniyle hangi idari yaptırım, düzeltici tedbir veya faaliyet kısıtlaması uygulanmıştır?
8. Su kaynakları, tarımsal üretim veya yerleşim alanları bakımından çevresel risk tespit edilmesi hâlinde patlatmaların durdurulması veya yönteminin değiştirilmesine ilişkin hangi tedbirler uygulanacaktır; yapılan çevresel ölçüm ve denetim sonuçları bölge halkıyla hangi tarihte paylaşılacaktır?